

Aprob,
Avocatul Poporului,
Victor Ciorbea

Raport

**privind vizita efectuată la Centrul de Primire în Regim de Urgență Băieți, sector 4,
municipiul București**

Sumar: prezentul Raport întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul de Primire în Regim de Urgență Băieți este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Concluzii/Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 4, art. 29³ lit. a) și art. 29⁷ alin. (3) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, modificată și completată, a fost efectuată o vizită inopinată la **Centrul de Primire în Regim de Urgență Băieți, sector 4, municipiul București**, în data de 16 iunie 2017, având ca obiective monitorizarea condițiilor de cazare și tratamentul aplicat beneficiarilor.

Echipa de vizită a fost alcătuită din: , expert, domnul , consilieri în cadrul Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, domnul , asistent social, colaborator extern desemnat de Colegiul Național al Asistenților Sociali din România și domnul , reprezentantul Organizației Neguvernamentale „Anais”.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

a) informații referitoare la organizarea și misiunea centrului

Centrul de Primire în Regim de Urgență Băieți funcționează în cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4 București. Este localizat într-o clădire aflată pe Bulevardul Metalurgiei nr. 89, sector 4, București, la parter. La parterul clădirii se află și sediul Secției 26 Poliție, iar la etajele 1 și 2 își desfășoară activitatea Centrul de plasament "Robin Hood".

Accesul în centru se face prin curtea clădirii, **intrarea nefiind păzită la data efectuării vizitei**. Conform șefului de centru, ușa de acces în centru și cea care comunică cu Centrul de plasament "Robin Hood" sunt închise pe timpul nopții, pentru siguranța beneficiarilor.

Centrul de Primire în Regim de Urgență Băieți avea amenajate următoarele spații: trei dormitoare pentru beneficiari, club, cabinet medical în anticamera căruia era amenajat un izolator, birou asistență socială, cabinet consiliere psihologică, birou șef centru, grup sanitar pentru copii, grup sanitar pentru membrii personalului, magazie materiale igienico-sanitare și obiecte de inventar, atelier mecanic, centrală termică. Magazia pentru alimente, spălătoria și uscătoria, localizate la parter în cadrul Centrului de Primire în Regim de Urgență Băieți, erau comune cu cele ale Centrului de plasament "Robin Hood".

Spațiile comune ale centrului erau monitorizate prin sistem de supraveghere video de către șeful de centru și specialiști ai Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4 București.

Centrul de Primire în Regim de Urgență Băieți este un serviciu de tip rezidențial pentru copiii străzii, care are drept misiune generală furnizarea sau asigurarea accesului copiilor pe perioadă determinată la găzduire, îngrijire, educație și pregătire în vederea reintegrării sau integrării lor familiale și sociale sau luării unei măsuri de protecție corespunzătoare.

Activitățile desfășurate în cadrul centrului vizau: adoptarea măsurilor de intervenție pe termen scurt, elaborate pentru fiecare copil în parte și implementate până la formularea propunerii privind reintegrarea în familie, plasamentul la familia extinsă, la un asistent maternal profesionist, într-o familie de plasament sau într-un serviciu de tip rezidențial; menținerea legăturilor cu familia extinsă și alte persoane importante pentru copil; găzduirea și îngrijirea copiilor; starea de sănătate a copiilor și prevenirea îmbolnăvirilor; tratamentul medical și administrarea medicamentelor; educația formală, non-formală și informală; recreere și socializare; consiliere psihologică; activități legate de reintegrarea sau integrarea familială.

Centrul de Primire în Regim de Urgență Băieți avea licență de funcționare pe o perioadă de 5 ani, începând cu data de 28 decembrie 2016.

Admiterea copilului în cadrul centrului avea loc în baza Dispoziției de Plasament în Regim de Urgență emisă de directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4 sau în urma stabilirii acestei măsuri de către instanța judecătorească, în condițiile legii, în baza unui prim raport ce cuprindea o analiză a factorilor ce au dus la punerea în pericol a copilului, conform criteriilor specificate în Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată. Plasamentul în regim de urgență se stabilea pentru copilul abuzat, neglijat sau supus oricărei forme de violență, pentru copilul găsit sau părăsit în unități sanitare. Măsura de protecție specială se putea dispune și în cazul copilului al cărui unic ocrotitor legal sau ambii au fost reținuți, arestați, internați sau în situația în care, din orice alt motiv, aceștia nu își pot exercita drepturile și obligațiile părintești cu privire la copil. Copilul provenit din mediul stradal era primit în centru de urgență la orice oră, se întocmea un proces verbal cu persoana/reprezentantul instituției care a adus copilul și erau sesizate organele

de poliție pentru cercetarea cauzelor. Pe toată durata plasamentului în regim de urgență, conform prevederilor Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, era suspendat de drept exercițiul drepturilor părintești, până când instanța judecătorească decidea cu privire la menținerea sau înlocuirea acestei măsuri și cu privire la exercitarea drepturilor părintești. Pe perioada suspendării, drepturile și obligațiile părintești privitoare la persoana copilului erau exercitate și respectiv, îndeplinite de șeful serviciului de tip rezidențial, iar cele privitoare la bunurile copilului erau exercitate și respectiv, îndeplinite de către directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4.

Vizita a debutat cu întrevvedereea, la sediul Centrului de Primire în Regim de Urgență Băieți, cu șeful de centru și a fost continuată cu vizitarea dormitoarelor beneficiarilor și a spațiilor comune. De asemenea, echipa a purtat discuții cu beneficiari și membrii ai personalului și a studiat documentele relevante (dosare ale beneficiarilor, registre, etc.).

b) personalul centrului

Organigrama prezentată de conducerea complexului, prevedea un număr total de 24 de posturi: șef centru, 5 inspectori de specialitate (coordonator educațional și administrativ; asistent social; educator), 2 asistenți medicali; 6 inspectori educatori; 3 supraveghetori de noapte; 2 îngrijitori copii; 2 îngrijitori copii (curățenie); 2 bucătari; un mecanic. Personalul centrului lucra în ture, în timpul zilei și în timpul nopții fiind asigurate următoarele categorii de personal: personal îngrijire de bază, educație non-formală și informal - 5 angajați în intervalul orar 07:00-19:00 și 5 angajați în intervalul orar 19:00-07:00; personal pentru îngrijirea sănătății, în intervalul orar 07:00-15:00 și 12:00-20:00; personal pentru reabilitarea copiilor abuzați, exploatați, neglijați, în intervalul orar 08:00-16:30; personal pentru întreținere, îngrijitori curățenie (07:00-19:00), bucătari (07:00-19:00), muncitor pentru întreținere (07:00-15:00). Raportul adulți/copii, la capacitatea totală a centrului de 20 de locuri, pe tura de zi era de 1:2 și pe tura de noapte de 1:10. La data vizitei erau ocupate 11 locuri, raportul adulți/copii fiind astfel de 1:1, respectiv 1:5.

Referitor la pregătirea profesională a personalului, conform șefului de centru toți membrii personalului au participat la cursuri de pregătire profesională, precum și la ședințe

organizate periodic în centru (ședințe la care participă și directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4). **Conducerea centrului nu a indicat însă temele cursurilor respective și nici nu a prezentat documente care să ateste participarea personalului la vreun curs de pregătire profesională.**

Conform șefului de centru, relațiile dintre membrii personalului și beneficiari erau armonioase, aspect susținut și de către beneficiari. Nu au fost semnalate cazuri de abuz asupra copiilor în perioada 2016-2017 și nu au fost aplicate sancțiuni angajaților în perioada 2016 - până la data efectuării vizitei.

c) beneficiari

Beneficiari ai Centrului de Primire în Regim de Urgență Băieți erau copii/tineri cu/fără handicap – băieți cu vârsta cuprinsă între 6 și 18 ani (cu excepția fraților) care proveneau din mediul stradal.

Capacitatea totală a centrului era de 20 de locuri. **Șeful de centru nu a putut indica cu exactitate numărul copiilor custodiați de centru la data efectuării vizitei sau dacă existau cazuri de copii încadrați în grad de handicap.** Din verificarea documentelor s-a constatat că în centru erau instituționalizați 11 copii cu vârste cuprinse între 6 și 16 ani. În centru se afla un beneficiar, fără naștere înregistrată, a cărui dată probabilă a nașterii a fost stabilită conform raportului de expertiză medico-legală antropologică pe persoană pentru stabilirea vârstei și sexului, întocmit în cadrul Institutului de Medicină Legală "Mina Minovici". Dintre beneficiari, 4 erau încadrați în grad de handicap: mediu, un beneficiar cu diagnosticul: întârziere psihică ușoară, tulburări reactive de atașament și un beneficiar cu diagnosticul : tulburare hiperkinetică cu deficit de atenție, întârziere în dezvoltarea limbajului expresiv, întârziere psihică ușoară; accentuat, un beneficiar cu întârziere psihică medie, tulburare severă de dezvoltare limbaj expresiv, dislalie polimorfă cu afectarea comunicării verbale; grav, un beneficiar cu tulburare de spectru autist, întârziere psihică ușoară, afectare calitativă a limbajului expresiv, a abilităților de autoservire, a abilităților motorii.

Beneficiarii erau înscriși la grădiniță, școli de masă și școli speciale. În urma întocmirii raportului de expertiză, reprezentanții Centrului Municipiului București de Resurse și Asistență

Educațională stabileau orientarea copiilor cu deficiențe mintale sau cerințe educaționale speciale către învățământul special. Copiii erau înmatriculați în baza Certificatului de expertiză și orientare școlară și erau însoțiți la/de la școală de un inspector. Personalul din cadrul centrului avea obligația de a ține legătura cu unitatea de învățământ și de a reprezenta copilul ori de câte ori era necesar pentru prevenirea abandonului școlar.

d) condiții de cazare

În cadrul centrului existau 3 dormitoare pentru copii, aflate într-o stare corespunzătoare de curățenie și igienă, care erau prevăzute cu câte 4 paturi (dormitorul nr. 3), 7 paturi (dormitorul nr. 2) respectiv 9 paturi (dormitorul nr. 1). Copiii erau repartizați în dormitoarele nr. 1 (8 copii) și nr. 2 (3 copii). **Dormitorul nr. 3** era ocupat doar în cazul în care numărul beneficiarilor depășea capacitatea de cazare în celelalte dormitoare, acesta fiind **impropriu pentru locuit (prin dormitor se făcea accesul la magazia de materiale; peretele comun era prevăzut cu ferestre care erau acoperite, la momentul vizitei, cu Plexiglas).**

În centru nu era respectat Standardul 22 (Condiții de locuit) din Standardele din 27 iulie 2004 minime obligatorii privind centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat, conform căruia pot ocupa împreună un dormitor maximum 4 copii, fiecărui copil fiindu-i asigurată o suprafață de 6m. De asemenea, nu se asigura fiecărui copil un dulap/compartiment propriu pentru haine în dormitorul unde erau cazați, toți copiii păstrându-și lucrurile în dormitorul nr. 2. Tot în dormitorul nr. 2 era păstrată lenjeria pentru întregul centru. În dormitorul nr. 1 se afla un singur dulap, degradat, în aceeași stare fiind de fapt majoritatea obiectelor de mobilier (paturi, dulapuri, noptiere). Lenjeria de pat era curată, dar uzată.

Grupurile sanitare comune atât cele ale copiilor cât și cele al personalului, erau prevăzute cu cabine wc, lavoare și dușuri, curate, igienizate corespunzător, dotate cu instalații sanitare în stare bună de funcționare. **Cabinele de duș nu erau prevăzute cu perdele de protecție pentru respectarea intimității personale.** Apa rece și apa caldă erau furnizate în mod curent, centrul fiind alimentat de la rețeaua municipală și dotat cu centrală termică proprie.

e) hrană

Copiii serveau masa la etajul 2 al clădirii, bucătăria din cadrul Centrului de plasament "Robin Hood" deserving beneficiarii celor două centre. Bucătăria era curată, igienizată, dotată cu mobilier și aparatură electrocasnică, **dar fără un sistem de ventilație corespunzător, cele două hote din dotarea bucătăriei nefiind funcționale**. La momentul vizitei, în schema de personal a centrului erau angajate bucătărese calificate, cu contract de muncă pe perioadă nedeterminată.

Alimentele necesare pentru prepararea hranei erau procurate de către administratorul centrului, prin intermediul D.G.A.S.P.C. Sector 4 București, fiind prezentate echipei de vizită documente în acest sens. Bucătăria era dotată cu mobilier, cu chiuvete din inox, în stare corespunzătoare de curățenie și igienă, veselă din inox și de ceramică curate, apa rece era furnizată în mod curent, iar apa caldă necesară spălării veselei era asigurată de centrala proprie. Vesela și suprafețele de la blocul alimentar erau dezinfectate zilnic, existând în dotarea centrului substanțe pe bază de cloramină folosite în acest scop. Echipa de vizită a constatat că exista meniul zilei afișat la loc vizibil.

În cadrul centrului exista amenajată o sală de mese, în stare corespunzătoare de curățenie și igienă, cu paviment din gresie și pereți curați acoperiți cu faianță, unde beneficiarii serveau masa, după programul stabilit. **Mobilierul din sala de mese era vechi și deteriorat pe alocuri**. Echipa de vizită a inspectat meniul ce urma a fi servit la masa de prânz și a apreciat că aspectul fizic și organoleptic era corespunzător. Existau prelevate probe alimentare în recipiente închise și etichetate corespunzător, păstrate într-un frigider special destinat acestui scop, conform normelor sanitare în vigoare.

La data efectuării vizitei, unitatea avea Autorizație Sanitar-Veterinară în termen legal, eliberată de Direcția Sanitară Veterinară și Pentru Siguranța Alimentelor București, valabilă pentru „recepția și depozitarea materiilor prime de origine animală și non-animală, prepararea de meniuri și servirea mesei către consumatorul final în incinta localului sau la comandă”.

f) asistența medicală

La nivelul centrului exista amenajat un cabinet medical, dotat cu mobilier (canapea de consultații, măsuță instrumentar, dulapuri pentru păstrarea medicamentelor, birou, scaune etc.), lavoar cu apă curentă, aparat de urgență, trusă mica chirurgie, cântar, frigider, recipiente pentru deșeurile rezultate din activitatea medical, fiind respectate prevederile Ordinului Ministerului Sănătății și Familiei nr. 153/2003 privind dotarea minima obligatorie a cabinetelor medicale.

Serviciile medicale pentru beneficiarii centrului erau asigurate de medicul angajat al Centrului de Plasament "Robin Hood", cele două centre funcționând în aceeași locație. Medicul avea specialitatea medicină de familie, iar majoritatea copiilor erau înscriși pe listele proprii de asigurați. Asistența medicală a beneficiarilor mai era asigurată de două asistente medicale, după un grafic zilnic în două ture, între orele 07:00 – 21:00, nefiind asigurată permanența în acordarea serviciilor medicale, datorită numărului insuficient de cadre medicale.

La cabinetul medical existau documente medicale (fișe medicale, registru de tratamente și consultații, registrul triaj epidemiologic, registru igienico – sanitar, registru procese verbale schimb de tură, condică de medicamente etc.), întocmite și completate în mod corect.

Pe perioada instituționalizării, copiii primeau asistență medicală profilactică, de urgență și curativă, acordată de medic și asistente medicale. Programul de activitate era afișat la cabinetul medical.

Centrul de Primire în Regim de Urgență Băieți Sector 4 București și cabinetul medical din structura acestuia aveau Autorizație Sanitară de Funcționare valabilă la termen, eliberată de Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București.

Evaluarea medicală inițială la admiterea în centru se efectua de către medicul centrului "Robin Hood" și cuprindea o examinare generală a stării de sănătate a copiilor, cu igienizare, deparazitare și întocmirea documentelor medicale. Dacă la controlul medical inițial se identificau probleme de sănătate care depășeau sfera de competență a personalului medical al centrului, copilul era prezentat la spital pentru efectuarea unui examen medical complet.

Anual beneficiarilor li se recoltau probe biologice pentru efectuarea următoarelor analize: teste virale (hepatită B, HIV), RBW pentru depistarea sifilisului, exsudat faringian,

examen coproparazitologic și coprobacteriologic. Rezultatele acestor analize erau consemnate în fișele medicale ale beneficiarilor.

Ulterior admererii copilului în centru se făceau demersurile necesare pentru identificarea medicului de familie la care copilul a fost înscris în vederea obținerii datelor privind istoricul medical al beneficiarului (imunizări, boli, alergii, etc.) precum și pentru înscrierea copilului la medicul de familie al centrului. În centru existau întocmite fișe medicale ale beneficiarilor, unde erau consemnate ori de câte ori era nevoie, monitorizarea stării generale de sănătate a copiilor, funcțiile vitale, simptomatologia bolilor, tratamente, consultații medicale, internări/externări, rezultatele analizelor efectuate, precum și toate informațiile medicale privind starea de sănătate a copiilor pe perioada șederii în centru.

În caz de îmbolnăvire beneficiarii erau consultați de medicul centrului și li se întocmea prescripție medicală cu tratamentul recomandat, iar în cazul unor afecțiuni mai complexe, care depășeau competența acestuia, copiii erau prezentați la unități medicale din București. În cazul apariției unor situații de urgență medico - chirurgicală în afara programului de lucru al personalului medical era apelat Serviciul Național Unic de Urgență 112.

Consultațiile medicale de specialitate (neurologie, chirurgie, gastroenterologie, ortopedie, psihiatrie etc.), erau asigurate prin prezentarea beneficiarilor de către personalul centrului, la spitale sau policlinici din municipiul București.

Asistentele medicale efectuau zilnic triajul epidemiologic al beneficiarilor, rezultatele acestuia fiind consemnate la zi în Registrul de triaj epidemiologic.

Copiii beneficiau de servicii stomatologice profilactice și curative, în mod gratuit, la cabinetul stomatologic din cadrul D.G.A.S.P.C. sector 4 București.

Personalul unității avea analizele medicale obligatorii la zi, consemnate în dosarele medicale proprii ale angajaților, împreună cu fișele de aptitudine întocmite conform normelor legale.

► asigurarea tratamentului beneficiarilor

Persoanele cazate în centru, beneficiau de medicamente gratuite, în baza unor prescripții medicale, eliberate de medicul de familie angajat al centrului sau de medici de altă specialitate. De asemenea în cazul medicamentelor recomandate de medic care nu erau incluse pe listele de

medicamente pentru care se asigura gratuitate, personalul medical întocmea referate către conducerea centrului, care asigura achiziționarea acestora din fondurile D.G.A.S.P.C. sector 4 București. Medicamentele erau păstrate în condiții corespunzătoare de igienă și siguranță, la cabinetul medical și erau distribuite conform prescripției medicale, de către asistenta medicală de serviciu, iar în afara programului de activitate al personalului medical, de către personalul de supraveghere, cu avizul medicului instituției. La momentul vizitei existau stocuri suficiente de medicamente uzuale și de primă necesitate.

Au fost prezentate echipei de vizită documente care atestau proveniența și gestionarea corectă a medicamentelor (fișe de stoc, condică de medicamente etc.). Medicamentele psihotrope erau păstrate într-un dulap separat și asigurate cu cheie.

La nivelul centrului existau substanțe dezinfectante și proceduri pentru dezinfecția suprafețelor, mâinilor, instrumentarului, acest lucru fiind efectuat zilnic. Unitatea avea încheiat un contract valabil cu o firmă specializată în colectarea, transportul și eliminarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală.

► asistența medicală în caz de urgențe medico-chirurgicale

În cazul apariției unor situații de urgență medico-chirurgicală, personalul medical al centrului aflat la serviciu în acel moment acorda primul ajutor potrivit competenței, apela Serviciul Național Unic de Urgență 112 și informa conducerea centrului în cel mai scurt timp. Acest lucru era consemnat și în Registrul de Evenimente Deosebite. În anul 2016 au fost înregistrate două solicitări către Serviciul 112, iar în anul 2017, până la data vizitei, o singură solicitare. Centrul avea în dotare trusă medicală de urgență.

► asistența medicală în cazul bolilor infecto-contagioase (TBC, HIV, Hepatita virală etc.)

La cabinetul medical din cadrul centrului exista un izolator unde puteau fi cazate temporar persoanele suspecte de boli infecto-contagioase până la transferul într-o unitate medicală de profil. În situații deosebite putea fi folosit și izolatorul de la Centrul de Plasament "Robin Hood". Nu au fost diagnosticate boli infecto-contagioase în anii 2016 – 2017.

Personalul centrului și beneficiarii serviciilor oferite erau vaccinați antigripal la data efectuării vizitei, după cum a reieșit din documentele puse la dispoziția echipei de vizită.

► **date statistice și evenimente deosebite**

La data vizitei, în Registrul de Evenimente Deosebite era consemnat în anul 2016 un singur eveniment referitor la starea de agitație psihomotorie a unui beneficiar, iar în anul 2017 tot un singur eveniment cu privire la starea de agitație psihomotorie însoțită de agresivitate verbală și comportament nepotrivit al unui beneficiar. Nu erau consemnate alte evenimente grave (abuzuri, incidente între persoanele cazate, între beneficiari și personal, tentative de suicid, etc.).

Din documentele prezentate s-au constatat următoarele date statistice pentru perioada 2016 - data efectuării vizitei: număr decese - 0; număr cazuri suicid - 0; număr consultații medicale în anul 2016 - 180; număr consultații medicale în anul 2017, până la data vizitei - 265.

g) Referitor la *aplicarea măsurilor de restricționare a capacității de mișcare*, conform Metodologiei de Organizare și Funcționare, în centru se putea aplica măsura contenționării doar în situațiile în care acțiunile beneficiarului l-ar putea răni sau ar răni alte persoane, la recomandarea scrisă a medicului specialist. De asemenea, se putea aplica măsura izolării la beneficiarii diagnosticați cu deficiențe neuro-psihomotorii, doar la recomandarea medicului și nu putea fi parte a programului de tratament.

Procedura de aplicare a măsurilor de restricționare, astfel cum era menționată în Metodologia de Organizare și Funcționare întocmită în luna martie 2017, nu era în concordanță cu prevederile Normei din 15 aprilie 2016 de Aplicare a Legii sănătății mentale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002 prin care a fost interzisă izolarea persoanelor sub 18 ani. De asemenea, nu erau precizate dispozitivele de contenționare admise în cazul minorilor.

Conform șefului de centru **nu au existat cazuri de contenționare**. În centru, registrul de contenționare era inclus în registrul de evenimente deosebite. Având în vedere însă rubricile care, în cazul aplicării unei astfel de măsuri, trebuie completate în mod obligatoriu (data, ora și locul incidentului; măsurile luate; numele membrilor personalului care au acționat; numele altor persoane martore la incident, inclusiv copii; eventualele consecințe ale măsurilor luate;

semnătura persoanei autorizate să efectueze înregistrările) conform Normei de Aplicare a Legii nr. 487/2002, pentru respectarea prevederilor legale se impunea constituirea unui registru separat. Întocmirea unui registru special era prevăzută și în Metodologia de Organizare și Funcționare a centrului.

h) asistența psihologică

În cadrul Centrului de Primire în Regim de Urgență Băieți funcționa un cabinet psihologic având angajat un psiholog, iar începând cu data de 28 februarie 2017 psihologul angajat la Centrul de plasament "Robin Hood", conform fișei postului, desfășura activități suplimentare la Centrul de Primire în Regim de Urgență Băieți. Centrul deținea fișe psihologice și evaluări psihologice complexe pentru comisiile de handicap, rapoarte de evaluare psihologică necesare reintegrării, documente care să certifice însoțirile la poliție ale minorilor în vederea audierii, ședințe de consiliere psihologică în scopul reintegrării în familie și reabilitării sociale, ședințe de consiliere psihologică pentru părinții minorilor în vederea reintegrării în familie.

În cursul anului 2017, la nivelul cabinetului de psihologie au fost realizate următoarele activități de către psihologul centrului: întocmirea a 34 fișe de consiliere psihologică, 22 de întâlniri cu părinții copiilor instituționalizați, 5 însoțiri ale minorilor în vederea audierii la Tribunalul București, deplasări la școlile gimnaziale, însoțiri la spitalul de psihiatrie în vederea evaluării neuropsihiatrice și însoțiri la secțiile de Poliție.

Psihologul centrului a realizat informări pentru beneficiari cu privire la consumul de substanțe nocive, a întocmit planuri personalizate de consiliere, rapoarte de consiliere psihologică și măsuri de intervenție pe termen scurt (pentru 8 cazuri). De asemenea, a participat la întocmirea raportului de monitorizare post-reintegrare. Beneficiarilor le erau întocmite fișe de evaluare lunară (program de intervenție specializată conform nevoilor) semnate de psiholog, persoana de referință și managerul de caz. De asemenea, specialiștii centrului întocmeau Planuri individualizate de protecție pentru fiecare beneficiar.

Psihologul centrului, în urma evaluărilor psihologice, a constatat că unii dintre minori primiseră diagnostice psihiatrice și psihologice necesitând psihoterapie, care nu se

putea asigura în cadrul centrului. În acest sens, centrul prin Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4 a trimis solicitări de intervenție specializată, psihoterapie comportamentală pentru beneficiarii cu diagnostic psihiatric Centrului de educație emoțională și comportamentală pentru copii, așa cum prevedea recomandarea medicului neuropsihiatru.

Echipa de vizită a consultat Programele de intervenție specifică elaborate pentru nevoile emoționale, comportamentale și reabilitare ale beneficiarilor. Obiectivele generale erau cele din Planurile individualizate de protecție. PIS-urile cuprindeau o prezentare a stării generale a beneficiarului, obiectivele specifice, activitățile pentru îndeplinirea obiectivelor specifice, metodele și tehnicile de intervenție și monitorizarea gradului de îndeplinire a obiectivelor. Erau datate și completate de persoana de referință și psiholog, erau vizate de managerul de caz și prezentau semnătura șefului de centru. Specialiștii utilizau o fișă de evaluare lunară pentru PIS-urile privind nevoile emoționale, comportamentale și de reabilitare, se acordau calificative în funcție de îndeplinirea obiectivelor.

Pentru minorii care au suferit evenimente traumatice cu profund impact emoțional în familie, psihologul realiza ședințe de consiliere individuală și de suport emoțional, astfel cum a fost confirmat de fișele de consiliere psihologică.

Pentru alți beneficiari, psihologul centrului de primire în regim de urgență băieți desfășura ședințe pe problematici specifice precum cele pentru copiii nou sosiți în centru, de adaptare la noul mediu social în care a fost mutat, de formare a unor deprinderi, etc. De asemenea în cazul unor incidente cu violență fizică și verbală, minorii au beneficiat de consiliere psihologică. Erau realizate planuri personalizate de consiliere ce conțineau obiective pe termen mediu și activitățile întreprinse.

i) asistența socială și activitățile desfășurate în centru

Activitatea de asistență socială era efectuată de o persoană angajată a centrului, cu rolul de responsabil de caz, absolvent de studii superioare și membru în Colegiul Național al Asistenților Sociali. Dosarele beneficiarilor erau lucrate conform procedurilor și standardelor în vigoare. Pentru cei 11 beneficiari ai centrului erau alocați 5 asistenți sociali – manageri de caz,

care erau prezenți în centru de 3-4 ori/an, la ședințele de PIP. **În general, copiii nu își cunoșteau managerii de caz, stare de fapt care avea următoarele consecințe: existau foarte puține demersuri legate de adopție sau reintegrare în familie; responsabilului de caz din centru îi erau delegate nejustificat sarcini ce țin de activitatea exclusivă a managerului de caz, așa cum sunt prevăzute în standardul managementului de caz.**

Referitor la activitățile de recreere și socializare, conform Metodologiei de Organizare și Funcționare a Centrului de Primire în Regim de Urgență Băieți, personalul centrului identifica nevoile de recreere, socializare ale beneficiarilor, se orienta spre oportunitățile oferite de comunitate, planifica și implementa activități specifice. Conform documentelor prezentate, în luna iunie 2017 erau organizate zilnic activități instructive educative/autogospodărire, adresate tuturor beneficiarilor, spre exemplu: "Să fiu ordonat", "Respectul reciproc", "Consecințele fumatului", "Violența verbală", "Furtul – faptă pedepsită de lege", "Regulamentul de Ordine Interioară", "Pubertatea și manifestările ei", "Metode de prevenție. Reguli de circulație"; erau prevăzute cursuri de dans, plimbări în parc, iar în data de 1 iunie 2017 a fost organizată o serbare în Orașelul Copiilor. Conform personalului, beneficiarii aveau acces la calculatoarele din cadrul Centrului de plasament "Robin Hood".

De asemenea, la solicitarea Serviciului Management de caz din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4, doi dintre copiii încadrați în grad de handicap (mediu și accentuat) au fost incluși la cursuri de canto și instrumente muzicale destinate copiilor cu vârste între 4-10 ani (beneficiarul cu diagnosticul de tulburare hiperkinetică cu deficit de atenție, întârziere în dezvoltarea limbajului expresiv) și ateliere de artterapie (beneficiarul cu diagnosticul de tulburare severă de dezvoltare limbaj expresiv, dislalie polimorfă cu afectarea comunicării verbale).

Centrul punea la dispoziția copiilor un club, în care se organizau diverse activități și serbări. Ușa clubului era permanent deschisă, copiii fiind supravegheați de către educatori. Camera era prevăzută cu două televizoare și multe păpuși, **neexistând obiecte/materiale adecvate pentru copiii mai mari.** Nu era respectat astfel **Standardul 12 (Activități de recreere - socializare) din Standardele din 27 iulie 2004 minime obligatorii privind centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat, conform**

căruia în Centrele de Plasament în Regim de Urgență, spațiile pentru desfășurarea activităților pentru timpul liber sunt amenajate și dotate corespunzător, sunt sigure, funcționale și accesibile tuturor copiilor și adecvate vârstei, potențialului, preocupărilor și preferințelor copiilor.

În zilele de marți și duminică veneau voluntari din partea Asociației Lindenfeld (cu care erau încheiate contracte de confidențialitate), pentru desfășurarea de activități educative și recreative pentru copii.

Conform Metodologiei de Organizare și Funcționare, în cadrul centrului exista un Registru de opinii și sugestii, în care beneficiarii își puteau exprima doleanțele precum și modalitățile de optimizare a activităților de recreere. **Registrul prezentat echipei de vizită, era un caiet studentesc, fără rubrici, în care nu existau consemnări, deși fusese început în anul 2013. Lipsa oricărei consemnări (sugestie sau reclamație) pe o perioadă de 4 ani, a ridicat echipei de vizită suspiciunea cu privire la informarea beneficiarilor despre existența unui astfel de registru, precum și cu privire la posibilă teamă a beneficiarilor de represalii, în cazul în care ar fi completat în registrul respectiv.** În cadrul discuțiilor purtate cu membrii echipei de vizită, beneficiarii au susținut că se înțeleg bine cu angajații centrului, cărora li se adresează pentru doleanțe sau probleme, **unii dintre beneficiari afirmând că nu știu de posibilitatea de a comunica în scris aspectele respective.** Membrii echipei au verificat și existența unei cutii pentru sugestii sau reclamații, care să dea posibilitatea beneficiarilor de a se exprima în mod anonim. Lângă avizierul comun celor două centre care își desfășurau activitatea în clădire se afla o astfel de cutie, care aparținea însă Centrului de plasament “Robin Hood”.

Pentru petrecerea timpului liber în exterior, beneficiarii, în funcție de vârstă, starea de sănătate, comportament (dacă în ultimele 48 de ore nu au avut abateri disciplinare) primeau bilete de voie. Copiii sub 14 ani nu puteau părăsi centrul decât însoțiți de către personal, iar cei peste 14 ani, puteau părăsi centrul doar cu bilet de voie și dacă anunțau unde și din ce motiv pleacă, urmând să revină în centru până la o anumită oră, care nu depășea ora 22:00 (pe timp de vară) sau 19:00 (pe timp de iarnă). În cazul în care beneficiarul învoit nu revenea în centru până la ora indicată pe biletul de voie, se informa șeful de centru, se apela la numărul de telefon 112 și era sesizat Serviciul de Investigații Criminale, Biroul Urmăriri sector 4, precum și toate

persoanele care au legătură direct sau indirectă cu beneficiarul și pot furniza date despre acesta. În cursul anului 2017, doi beneficiari plecați cu bilet de voie nu s-au întors în centru până la ora stabilită, unul dintre ei fugind în mod repetat (de cinci ori în perioada septembrie 2016 – mai 2017). Copilul a fost inclus într-un program de consiliere psihologică și evaluat neuropsihiatric.

j) menținerea legăturilor cu părinții, familia lărgită și alte persoane importante din viața copilului

Conform Metodologiei de Organizare și Funcționare, la sediul Centrului de Primire în Regim de Urgență Băieți era amenajat un spațiu privat cu destinație bine stabilită și cu o ambianță intimă pentru desfășurarea în condiții adecvate a vizitelor efectuate de persoane importante pentru copii. În realitate, în cadrul centrului **vizitele se desfășurau în club, spațiul restrâns de care dispunea centrul nepermițând stabilirea unei camere speciale pentru vizite**. Vizitele se desfășurau în urma unei solicitări efectuate în scris sau telefonic, cu cel puțin 48 de ore înainte, a părinților/familiei lărgite/altor persoane importante pentru copil. În perioada de acomodare a copilului în centru (cu o durată de minimum două săptămâni de la admiterea copilului în centru), urmare a deciziei echipei multidisciplinare, vizitele se realizau numai sub supravegherea unui membru al personalului desemnat de șeful de centru. Vizitele aveau loc sub supraveghere și ulterior, în cazul în care în istoricul copilului apăreau situații de abuz, neglijare sau exploatare. În astfel de situații, precum și în următoarele cazuri: întârzierea repetată din motive nejustificate, prezentarea părinților sub influența băuturilor alcoolice în centru, dacă în timpul învoirii în familie s-a demonstrat că beneficiarul a fost trimis la cerșit, a fost neglijat, abuzat, echipa multidisciplinară putea restricționa vizitele/învoirile în familie. Conform Registrului de vizite, majoritatea beneficiarilor erau vizitați de părinți și bunici sau erau învoiți în familie, în mod periodic.

Beneficiarii puteau contacta telefonic familia/rudele de două ori pe lună, iar convorbirea nu trebuia să depășească 10 minute. Dacă se suna pe telefonul mobil, convorbirea nu putea dura mai mult de 5 minute, deoarece operatorul mobil era Vodafone și centrul avea un număr fix de minute alocate. Familia/rudele puteau contacta copiii în intervalul orar 16:00-20:00, ori de câte ori aveau posibilitatea. Conform Metodologiei de Organizare și Funcționare, convorbirile

telefonice aveau loc în prezenta personalului de serviciu, în scopul monitorizării relației beneficiarului cu familia. De regulă, copiii sub 14 ani nu aveau voie cu telefoane mobile în centru, cu excepția celor pentru care echipa multidisciplinară a considerat că pot utiliza telefonul/tableta în anumite situații (beneficiari care aveau rezultate deosebite la învățătură, un comportament exemplar).

k) alte aspecte

► Din verificarea documentelor, echipa de vizită a constatat **durata medie a șederii copiilor în Centrul de Primire în Regim de Urgență Băieți mai mare de un an** (un beneficiar se afla în centru de 3 ani). Conform conducerii centrului, ieșirea copiilor din centru depindea de mai mulți factori: identificarea unei alternative (reintegrare în familie/familia extinsă/substitutivă, plasament la asistent maternal profesionist, transfer într-un centru de plasament, dacă existau locuri disponibile), termenele fixate de instanță.

În Registrul de intrare-ieșire din cadrul centrului, **în perioada 2016 – mai 2017 erau consemnate 9 admiteri** (3 în anul 2016 și 6 în perioada ianuarie - mai 2017) **și 2 ieșiri**, prin transfer la Centrul rezidențial "Casa Mia", Asociația Mia's Children. **Pe parcursul anului 2015 au existat două cazuri de reintegrare în familie. Referitor la monitorizarea situației copilului după ieșirea din Centrul de Primire în Regim de Urgență Băieți, echipa de vizită a constatat că Registrul de monitorizare întocmit în centru era gol. Nu exista astfel dovada monitorizării situației copilului la ieșirea din evidența sistemului de protecție a copilului pentru cel puțin 3 luni, conform Standardului 5 (Ieșirea din cadrul centrului de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat) din Standardele din 27 iulie 2004 minime obligatorii privind centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat.**

La data efectuării vizitei, **trei copii se aflau în plasament (în cazul acestora instanța de judecată a dispus înlocuirea măsurii plasamentului în regim de urgență la Centrul de Primire în Regim de Urgență Băieți cu măsura plasamentului la același centru)**. Conform șefului de centru, pentru cei 3 copii nu au existat locuri libere la alte centre de plasament (Centrul de plasament "Robin Hood", Centrul de plasament "Sf. Spiridon"). **Din verificarea**

dosarelor beneficiarilor, nu a reieșit însă că au fost efectuate demersuri pentru plasamentul copiilor în centrele de plasament respective.

La exprimarea nelămuririi echipei de vizită cu privire la durata mare de instituționalizare a copiilor într-un centru de primire în regim de urgență, șeful de centru a menționat că fără beneficiari, nu s-ar mai justifica dimensiunea personalului angajat.

► Pe parcursul vizitei, echipa a constatat implicarea personalului pentru a asigura desfășurarea, în bune condiții, a activității în centru. Impresia echipei a fost că șeful de centru se baza pe acest fapt și nu mai considera necesar să cunoască, în detaliu, aspecte legate de centru (spre exemplu, numărul de beneficiari la data efectuării vizitei, participarea personalului la cursuri de pregătire profesională). O implicare necorespunzătoare a conducerii în activitățile centrului, poate afecta relațiile cu membrii personalului și prejudicia funcționarea în condiții optime a centrului.

Membrii echipei reamintesc conducerii centrului că, astfel cum precizează Comitetul European pentru Prevenirea Torturii, custodierea și îngrijirea copiilor constituie o sarcină deosebit de dificilă, mai ales că mulți dintre ei au fost supuși violenței fizice, sexuale sau psihice. Personalul unui centru care custodiază minori trebuie să primească instruire profesională și să beneficieze de sprijin și de supraveghere în exercițiul funcțiunii. Membrii personalului și conducerea centrului trebuie să formeze o echipă care, în cadrul unor întâlniri periodice să identifice problemele, să le discute și să găsească împreună soluții.

3. Recomandări

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

Conducerii Centrului de Primire în Regim de Urgență Băieți, sector 4, municipiul București să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. identificarea unei soluții pentru monitorizarea accesului în centru, având în vedere că intrarea în centru era nepăzită;

2. participarea personalului la cursuri de pregătire profesională continuă, având în vedere că șeful de centru, deși a susținut că sunt organizarea periodic astfel de cursuri, nu a prezentat documente în acest sens;

3. asigurarea unor condiții de cazare în concordanță cu *Standardul 22 (Condiții de locuit)* din *Standardele din 27 iulie 2004 minime obligatorii privind centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat aprobate prin Ordinul nr. 98/2004 emis de Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție* (având în vedere: numărul mare de paturi din dormitoare locuite; dormitorul nr. 3 era impropriu pentru locuit - prin dormitor se făcea accesul la magazia de materiale; toți beneficiarii își păstrau lucrurile într-un singur dormitor; starea de degradare a majorității obiectelor de mobilier și starea de uzură a cazarmamentului);

4. protecția intimității beneficiarilor prin amenajarea cabinelor de duș cu perdele de protecție a intimității;

5. funcționarea corespunzătoare a tuturor electrocasnicelor, având în vedere că cele două hote din dotarea bucătăriei erau nefuncționale;

6. adaptarea Procedurii de aplicare a măsurilor de restricționare la Norma din 15 aprilie 2016 de Aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002 și întocmirea Registrului de contenționare, cu consemnarea tuturor informațiilor prevăzute expres în Norma de aplicare a Legii sănătății mintale;

7. îndeplinirea de către asistenții sociali – manageri de caz, a atribuțiilor specifice managerului de caz prevăzute în Standardele minime obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului aprobate prin Ordinul Autorității Naționale pentru

Protecția Copilului nr. 288 din 6 iulie 2006, având în vedere că responsabilului de caz din centru îi erau delegate nejustificat sarcini ce țin de activitatea exclusivă a managerului de caz;

8. dotarea clubului cu materiale/obiecte educative, de recreere care să se adreseze tuturor categoriilor de vârstă ale copiilor, în concordanță cu *Standardul 12 din Standardele din 27 iulie 2004 minime obligatorii privind centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat aprobate prin Ordinul nr. 98/2004 emis de Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție*;

9. informarea copiilor cu privire la posibilitatea de a-și exprima în scris opiniile referitoare la optimizarea activităților de petrecere a timpului liber și încurajarea lor în acest sens; montarea în centru a unei cutii speciale pentru sugestii și reclamații, care să permită beneficiarilor să se exprime în mod anonim;

10. monitorizarea situației copiilor care ies din cadrul centrului, în conformitate cu *Standardul 5 din Standardele din 27 iulie 2004 minime obligatorii privind centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat aprobate prin Ordinul nr. 98/2004 emis de Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție*, având în vedere că Registrul de monitorizare întocmit în centru era gol, deși au fost două situații de reintegrare în familie;

11. efectuarea demersurilor necesare pentru transferul copiilor în cazul cărora este înlocuită măsura plasamentului în regim de urgență cu măsura plasamentului, la un centru rezidențial pentru minori, astfel încât Centrul de Primire în Regim de Urgență Băieți să funcționeze strict ca un centru de plasament în regim de urgență (în baza Ordinului nr. 98/2004 emis de Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție).

București, 12 ianuarie 2018